

Wychodzi w Krakowie
codziennie, wyjąwszy niedziele i święta.

Cena:

W KRAKOWIE miesięczna 5 złp; kwartalna 14 złot. polską
monetą.

W KRAJU kwartalna razem z przesyłką pocztową 4 złr. 20
kr. m. k.

Przedpłata

przyjmuje się w biurze Ekspedycji CZASU przy rogu Szcze-
pańskiej ulicy Nr. 369.

Pieniądze przesyłają się bezpłatnie pocztą wprost do biura
Ekspedycji Czasu wyrażwszy na kopercie: *Prenumeracyjne
pieniądze*

CZAS

Przyjmują się

OGŁOSZENIA, rozprawy, odezwy wszelkiego rodzaju.
DONIESIENIA literackie, księgarskie, handlowe, przemysłowe,
rolnicze itp.

UWADOMIENIA dotyczące się sprzedaży, kupna, dzierżaw itp.

Za opłatą

od wiersza petytowego za jednorazowe umieszczenie po 8
groszy następne po 3 groszy.

Listy

nie frankowane nie przyjmują się, wyjąwszy od stałych
lub znanych korespondentów.

Numer pojedynczy kosztuje 8 groszy.

AUSTRIA.

Wiedeń 10 lipca. (*Wiadomości z Węgier*).
Według ostatnich doniesień z Nagy Igmand, na-
deszły tamże wiadomości, że wojska Węgier-
skie cofają się do Szolnoku dokąd również za-
brano mosty zniszczone pod Granem i Budą.

W Peszcie daje się spostrzegać wielka nie-
spokojność pomimo plakatów Meszarosa, dono-
szących że Görgey poblił na głowę armię au-
stryacką pod Acs, że Peszt niema się czego
obawiać i t. p. Mówiono że komunikacja z Wai-
tzen jest przerwana i że Rosyanie nadciągają
od Erlau. Klapka ma dowodzić pod Komarnem,
Dembniński zaś dotąd w Peszcie zostaje.

Ban Jellaczycz według ostatnich raportów
z głównej kwatery jego w Soove 6go b. m. za-
łożył oszańcowany obóz pod Földvár i tam o-
czekiwać będzie działań armii rosyjskiej w Sie-
dmiogrodzie i Banacie. (G. wiecz.)

Wieczorny *Lloyd* donosi „z wiarogodnego
źródła,“ że korpus rosyjski generała Grabbe za-
jął bez wystrzału miasta górnicze Kremnicę i
Szemnicę.

Tenże dziennik donosi z Preszburga 9 lip-
ca: „Wczoraj główna kwatera armii naddunaj-
skiej przeniesiona została do Dotis; znaczny kor-
pus wojska z feldzm. Haynau na czele odszedł
do tego miasta. Stanowisko nieprzyjaciela cią-
gle jest to samo, i rozciąga się aż do Papy.
Görgey stoi przed Komarnem i zajmuje fortyfika-
cye i szanie; zdaje się, że zamiarem nieprzy-
jaciela jest utrudnić posuwanie się armii ku Pesz-
towi przez zaciętą obronę swego stanowiska;
dla tego oparł się o twierdzę aby w ostatnim
razie szukać w niej schronienia. Pod Neuhaü-
sel stoi oddział powstańców zostający w zwią-
zku z załogą szaniec przed Komarnem. — Dziś
w południe przybyła tu statkiem parowym bar-
dzo znaczna liczba chorych żołnierzy z obozu,
między którymi wielu Rosyan. Dziś również
przywieziono tu ciało księcia Lobkowitza.“

(*Rozmaite wiadomości*). N. Cesarz za zwo-
leniem kapituły wojkowego orderu Maryi-Te-

zy, za odznaczenie się przy różnych sposo-
bnościach raczył mianować komandorami tego
orderu: feldzm. baronów d'Aspre i Haynau za
Custozę, bana Jellaczycz za Wiedeń, feldm.
hr. Thurn i feldm. arcyksięcia Alberta za Nowa-
rę, nakoniec feldm. bar. Puchner za jego świe-
tne czyny wojenne w Siedmiogrodzie; kawale-
rami orderu mianowani między innymi feldm. hr.
Schlick za Koszyce, feldm. Rukavina za Teme-
swar, jen. Barko za Toronyą, pułkownik Ma-
mula za Kamenicę, jen. Mayerhofer za Panczo-
wę i t. d.

— Dziennik *Soldaten-freund* pisze, że N. Ce-
sarz uda się jutro napowrót do obozu; zawiera
nadto korespondencją z Werony donoszącą, że
marszałek Radetzki naznaczył rządowi piemont-
skiemu termin do zawarcia pokoju, po którego
upływie postanowił na czele wojska swojego
w samym Turynie warunki takowego zadykto-
wać.

— Feldzm. Welden ma w tych dniach wrócić
do Wiednia i objąć urządowanie gubernatora
cywilnego i wojkowego stolicy.

— Były rotmistrz od pułku huzarów cesarza
Mikołaja, baron Splenyi, który w ostatniej woj-
nie z Piemontem walczył przeciwko Austrii
a następnie jako agent węgierski udał się do
Stambułu, wydany został stamtąd przez rząd
Turecki i 25go czerwca odpłynął do Francji.

(Lloyd.)

— Hr. Stadion ze swoim bratem i lekarzem
odjechał do Czech z kąd ma się udać do morskich
kąpieli w Helgoland.

— Dziś w południe przywieziono tu kolejną
z Preszburga 700 rannych żołnierzy.

— Wczoraj wyszedł pierwszy numer nowo
założonej „Gazety Słowackiej“, którego redakto-
rami są profesor Lichard i dr. Radliński. (Pres.)

— *Constitutionnelles Blatt a. B.* zawiera
następną korespondencją ze Lwowa 1 Lipca.
„Od korpusu generała Grotenhielm wkraczają-
cego do Siedmiogrodu gościńcem na Bystrycę
(w sile 25,000 Rosyan z 48 działami) odła-

czyło się 21 czerwca około 12,000 ludzi i wy-
ruszyło w kierunku północno-zachodnim ku Na-
gy-Banya i Munkaczowi dla połączenia się z
wyprawionym tamże oddziałem korpusu feldm.
ks. Paskiewicza i wspólnego ruszenia na De-
breczyn. Korpus który 20go z. m. wkroczył
do Siedmiogrodu przez Tömoszki przesmyk wy-
nosi 28,000 wojska z 50 działami; jednocze-
śnie z nim wymaszerowała z Bukurestu inna ko-
lumna 25,000 ludzi z 30 działami przez Tir-
goweschlin ku górskiemu przejściu Rothenthurm,
w celu zajęcia Hermansztadu, o czym jednak
niema dotąd pewnych wiadomości. Prefekt Jan-
kul Hora stojący na czele 16,000 Rumunów
w górach Siedmiogrodu połączy się zapewne
z Rossyanami w Hermansztadzie (korespondent
wiedeńskiej *Presse* zapewnia, że wszystkie wie-
ści o sile Jankula jego zdolnościach i męstwie
są nader przesadzone.)

— Szesnastcie szwadronów jazdy rosyjskiej
rozłożone są w wadowickim obwodzie w Gali-
cyi; mają one służyć za rezerwę a zarazem
strzedz doliny Soły i przejścia górskiego pod
Kameśnicą; z tych 4 szwadrony stoją w An-
drychowcie, 8 w Żywcu a 4 w Białym.

NIEMCY.

Berlin 9 lipca. (*Z teatru wojny Badeńskiego*).
Z głównej kwatery księcia pruskiego w Frei-
burgu 7 Lipca: „Dziś w południe J. K. W. ks.
Pruski wszedł do Freiburga na czele dywizyi
Niezewandt; mieszkańcy przyjęli księcia rado-
śnie. Znaczny oddział badeńskiego wojska skła-
dający się z piechoty i konnicy z 6 działami
oświadczywszy poprzednio swoje poddanie się
rozbrojony został dziś rano przez generała We-
bern i pod eskortą odesłany do Karlsruhe. Inne
oddziały powstańców porzuciły swoje silne sta-
nowiska w przesmykach górskich pod Freiburgiem
i cofnęły się wraz z pozostałą jeszcze
artylerią częścią ku Szwajcaryi częścią ku Wir-
tembergowi. Te ostatnie łatwo mogą wpaść
w ręce generała Peucker. Rząd tymczasowy

Przygody w Kalifornii.

(Ciąg dalszy.)

Ludzie różnych plemion i koloru, czuwali z bronią nad
bezpieczeństwem tych koczowniczych mieszkań. Ja również
czuwający strażnik, poddałem się był dumaniu w tej uro-
czystej chwili konającego dnia, kiedy niekiedy posyłając
teskne wejrzenia ku namiotowi rodziny *Squattera*, gdzie mi
co chwila migał jasny włos i uśmiech anielski młodej Wir-
ginki. Koło mnie przechodziło wielu osadników, wracających
od roboty; tych witałem skinieniem głowy, z owymi rozmawia-
łem o dziennym zysku. Tymczasem coraz ciemniało;
a *Squatter* z synami dotąd nie wracał! Nakoniec po niejakić
chwili ujrzalem idącego Terry. Uważałem, że dzielny ten
chłopak, moja najpierwsza znajomość z *Red-Maple*, szukał
ciągle sposobności przestawiania ze mną, a to tem skwapli-
wiej, iż miał do walczenia z ojcowską oziębłością i suro-
wością, posuniętą niekiedy aż do niesprawiedliwości. Na nim
bowiem skrupiało się zawsze, ilekroć *Squatter* wpadał w zły
humor lub był zmartwiony. Terry milczeniem tylko zastawiał
się; lecz w głębi duszy czuł zrywający się węzeł rodzinny,
niezłego goręcej niepragnął, jak puścić się w świat i roz-
począć zawód awanturniczy *Squatterów*. Zauważyłem, iż po-
raz pierwszy Terry wracał od pracy z pustymi rękoma; na
wezwanie moje przyszedł i usiadł przy mnie; nieodpowia-

dając wszakże na pytania, które mu zadawałem, tylko pół-
słówkami i wykrzykami zdradzającem złe tłumioną niecier-
pliwość. Dopiero po niejakić chwili wynurzyło się jego ści-
śnione serce żalami nad tem znużeniem i niewdzięcznym rze-
miosłem. Usiłowałem pocieszać go, chociaż wewnątrz po-
dzielałem wszystkie jego smutki.

— Mów co chcesz — rzekł do mnie z westchnieniem —
brzydzę się tem rzemiosłem. *Squatter* powinien pilnować
swego powołania: odprawiać dalekie podróże, karczować
puszcze. Mam chwałę Bogu lat dwadzieścia-trzy; moja ko-
lej już przeszła, bądź-co-bądź, muszę w świat wylecieć.

Charakter Amerykanina malował się w tych wyrazach;
odpowiedziałem mu potakującym skinieniem głowy. On zaś,
niechcąc przedłużać przykręj dlań rozmowy, ofiarował się
zastąpić moje miejsce; na co chętnie przystałem, tem bar-
zo, iż, żem się zaczął niepokoić o Trankwiliana i romansistę.
Tym końcem udałem się do tak zwanej karczemki, gdzie
zwykle moi dwaj towarzysze zatrzymywali się, wracając
z polowania. Karczemka ta, był to większy od zwyczajnych
namiotów, w którym wódkę prostą czyli *pisko* sprzedawano, kroplę
prawie po *dolarze*, a *refino*, czyli wódkę katalońską, na
wagę złota. Lubiłem tam wstępować czasami, dla przysłu-
chania się różnym opowiadaniom, pełnym swobody i ognia.
Napój bowiem rozwiązywał języki. Wszedłszy do środka,
zastałem stoły obsiedzone pijącymi gośćmi; ale nigdzie to-
warzyszy mych niepostrzegłszy, chciałem już odwrót uczynić,
gdy grono trzech osób ściągnęło moją uwagę. — Jeden

z nich miał haftowaną jedwabiem suknię, szeroki kapelusz
i szerokie spodnie mechańskie; dwóch drugich zaś ubranych
było w sposób najdziwniejszy; aczkolwiek galonowane
kapelusze siedziały im na bakier, mimo tego kawał poszar-
panego koca okrywał nagie gnaty, a długi włos rozczos-
chrany spadał na twarz najodrażliwsze. Jeden z tych włó-
częgów zaglądając często do pasa, napełnionego złotym
piaskiem, tonem grzmiącym zawołał karczmarza.

— Co panowie dać sobie każecie — zapytał tenże —
pisko lub *refino*?

— Za kogo nas masz — ofuknął oberwus z komieczną
powagą — abyśmy pili *pisko*? Dawaj nam wódki barceloń-
skiej; wszak pan Alkado częstuje.

Dalejże, mój Alkado, dobywaj trzosa!

Figura Alkady przypominała mi przygodę romansisty, za-
cząłem więc uważnie przypatrywać się pijącemu. Ów tedy
Alkado, z miną dość pokorną dobył z trzosa garstkę złotego
piasku, którą karczmarz zważył na dłoni, i postawił przed
nimi butelkę likieru, za którą mu zapłacono jak za beczkę.
Dwaj obdartusi z zimną bezczelnością naleli sobie szklanki,
pominawszy szklankę Alkady fundatora, i wypili, niedawszy
mu nawet skosztować.

Uderzył mnie ten przykład sponiewieranej władzy; lecz
w Mechiko niejest to osobliwością.

Z prawdziwem zajęciem się wlepiłem oczy w tę scenę
tak pocieszną, gdy blisko mnie wymówiono nazwisko Trank-

Badeński znajduje się w Engen, w obwodzie nadjeziornem (Seekreis). (Staats-Anz.)

Bombardowanie Rasztatu rozpoczęło się 6go lipca; rozpalone kule znaczny pożar w twierdzy zrzuciły. Kanonada trwała przez półtorej godziny; powstańcy odpowiadali na nią żwawym ogniem działowym.

(Z teatru wojny duńskiego.) Dzienniki Hamburgskie podają bliższe szczegóły bitwy pod Fridericią (o której wczoraj pokrótce donieśliśmy). W nocy z dnia 5 na 6 b. m. Duńczycy w sile 20,000 ludzi, z których część ściągali z Alsen, zrobili wycieczkę z północno-zachodniej strony twierdzy Fridericy i uderzając na środek armii związkowej usiłowali ją przełamać na dwie części. Z powodu wielkiej przestrzeni, jaką armia ta otaczając twierdzę zajmowała, trudno było w krótkim czasie skoncentrować ją; i z początku zaledwie parę brygad mogło stawić opór przemagającej sile Duńczyków. Jakoż po kilkogodzinnej morderczej walce szanice, obóz i wszystkie działa oblężnicze dostały się w ręce Duńskiego wojska. Armia związkowa cofnęła się do Gudsö gdzie zajęła silne stanowisko. Strata z obu stron bardzo jest znaczna. Ze strony Niemców 4ty pułk strzelców tudzież 5ty i 6ty batalion liniowy najwięcej ucierpiały; według doniesień z Koldyngu zaledwie 100 ludzi pozostało z pierwszego. Samych oficerów zginęło najmniej 30tu między którymi 7miu szefów batalionowych.

Według późniejszych doniesień straty mają być jeszcze większe niż je zrazu podawano; wielu bowiem oficerów dostało się w niewolę Duńczyków, między niemi kapitan Wrangel.

(Wiadomości bieżące). Od niejakiego czasu poseł austriacki p. Prokesch d'Osten zostaje na przyjaźniejszej stopie z tutejszym ministerjum, z kąd wnoszą, że Austria rzeczywiście zaczyna się zbliżać do pruskiej polityki. — Z Bawaryi miały nadejść dziwne wiadomości; czynią tam wielkie przygotowania wojenne, przeciwko jakiemu nieprzyjacielowi? nie jeszcze niewiadomo. — Mówią że armia badeńska na pruskim gruncie będzie zreorganizowana, mianowicie w Westfalii, a dopóki reorganizacja niebędzie ukończona pruskie wojska zajmować będą całe W. Księstwo Badeńskie. (G. Szl.)

Frankfurt n. M. 6 lipca. (List rządu tymczasowego badeńskiego do Mierosławskiego). Kurjer nadreński ogłasza następujący dokument.

„Do obywatela naczelnego wodza Ludwika Mierosławskiego. Powołany przez rząd tym-

czasowy do naczelnego dowództwa naszej armii stałeś W Panu aż do tej chwili na jej czele; chociaż jednak armia ta z kilku bitew wyszła zwycięsko, zmuszona była zbiegiem nieprzyjacielskich okoliczności cofnąć się w nieporządku. Uznałeś sam jenerale potrzebę zapytania oficerów rozmaitych oddziałów, jakiego były najsukcesywniejsze środki do przywrócenia w szeregach porządku i karności. Oficerowie ci oświadczyli, że znajomością języka i obyczajów naszych żołnierzy sami tylko swoi byliby w stanie porządek i karność przywrócić. W skutku tego oświadczenia podałeś się jenerale do dymisji. Niewahałeś się ani chwili ponieść tej ofiary dla naszej świętej sprawy. Wydarłeś tym sposobem reakcji, usiłującej ciągnąć ku obcym oficerom wywoływać nieufność, ostatni pozór którego tak zdradliwie używała dla szkodenia naszej wspólnej sprawie i zniweczenia jej. W takich okolicznościach obywatelu jenerale mamy sobie za święty obowiązek uczynić zadość twojemu życzeniu i uwolnić cię od wysokiej godności jaką W Panu powierzyliśmy, jakkolwiek przykra nam jest strata uzdolnionego męża, który z takim męstwem i wytrwałością bronił walecznej demokracji. Teraz pozostaje nam tylko obywatelu wodzu naczelnemu wynurzyć ci w imieniu naszej ojczyzny najżywszą wdzięczność za szlachetne i mężne usiłowania, któremi pomimo zdrady, jaką byłeś otoczony tak często prowadziłeś armią naszą do zwycięstwa. Braterskie pozdrowienie. Offenburg 1 lipca 1849. Rząd tymczasowy badeński (podp.) Werner, minister wojny, Goegg minister finansów.

— Były deputowany professor Kinkel który przystał do rewolucji badeńskiej i miał czynny udział w zaszłych w Karlsruhe wypadkach, na skutek wyroku sądu doraźnego rozstrzelany został w lesie Rindheimskim pod Mannheimem.

(Staats-Anz.)

Drezno 8 lipca: (Papiery Bakunina.) W tych dniach uczyniono tu ważne odkrycie, z którego spodziewają się niejednej zaczerpnąć wiadomości mogącej wyjaśnić toczące się śledztwo w sprawie ostatnich zaburzeń; znaleziono bowiem ukryty kufer z papierami Bakunina. Są one po większej części po rosyjsku i po polsku pisane. Śledztwo zresztą tak już daleko postąpiło że wkrótce zapewne będzie ukończone. Liczba uwięzionych wynosi już tylko 62 osób.

FRANCYA.

Paryż 7 lipca. (Dzisiejsze posiedzenie pra-

wodawczego Zgromadzenia). Izba, przychylając się do wniosku komisji, oddała znowuż pod sąd dwóch reprezentantów: pp. Marc Dufraisse i Pflieger. Kilku mówców opozycji broniło swoich przyjaciół, ale bezskutecznie. Następnie poczęły się rozprawy nad projektem Montalemberta, który żądał zniesienia artykułu 67 prawa z r. 1831 o gwardii narodowej. — Monnet, a za nim jenerał Baraguay d'Hilliers mówili przeciw projektowi i usiłowali wykazać niebezpieczeństwo, na jakie naraża się rząd składając w jedne ręce dowództwo 200 do 300,000 bagnetów. Obok takiej władzy czemże jest wszelka inna zwierzchność, czem najwyższa w kraju instytucja, ciało prawodawcze? Czyliż Francja zapomniała owych czasów, kiedy członkowie zgromadzenia, prawodawcy narodu, musieli uciekać przez okna, żeby się chronić przed żołnierską potęgą? Głos swój zakończył jenerał d'Hilliers przedstawieniem następnej poprawki: „Podwójna władza nad wojskiem i nad gwardią będzie mogła spoczywać w jednych rękach najdłużej przez miesiąc; po upływie zaś tego czasu rząd winien zażądać upoważnienia Izby.“ — Vésin, sprawozdawca komisji bronił jej wniosku, dowodząc, iż dzisiaj nie wojsko, ani też gwardya zagraża społeczeństwu, lecz część ludu wciąż spiskująca i ciągle do nowego gotowa wybuchu. — Monnet obstawiał przy swych zarzutach, a na poparcie ich przytaczał, iż rząd sam czuje niebezpieczeństwo przywiązane do potwornej władzy, którą p. Montalembert chce stale zaprowadzić. Podobna władza jest rzeczywistą dyktaturą wojskową; to też ministerjum lęka się jej jako broni obosiecznej, i ani samo niepodało stosownego wniosku, ani też niepopiera projektu, który się wylagł w towarzystwie rady stanu. Tym zręcznym zwrotem wyzwał Monnet gabinet do stanowczego oświadczenia: czy całą siłą przystępuje do reakcji, lub też pragnie się powstrzymać w swoim wstecznym pochodzie? Niedługo trwała wątpliwość. W imieniu rządu zabrał głos Dufaure i oświadczył, iż ministerjum przyjmuje projekt, jakkolwiek przyznaje, iż druga jego część, dozwalająca władzy wykonawczej powierzać jedną osobie dowództwo gwardii z kilku departamentów, jest może zbyt uczynna. — Jen. Baraguay d'Hilliers w powtórnej swjej mowie obwiniał min. spr. wewn. o zmienność, przywołując, iż w zeszłym roku był przeciwny połączeniu dwójstej władzy w osobie jednego naczelnika. — Teraz wystąpił Lagrange i w te słowa prze-

wilił. Zaczęłam szukać kto to taki, i postrzegłem najmłodszego z chłopców Townshipa.

Chłopak ujrawszy mnie, zapytał: czy tu jest Trankwillian?

— Niewrócił dotąd — naczół ci go trzeba, moje dziecko?

— Och! nieszczęście, wielkie nieszczęście! Biedny Terry, chodźcie cobyście...

Poszedłem za dzieckiem, które w przerażeniu nie mogło nie mówić; wtém oblił się o uszy moje wystrzał.

— Pewnie go zabił! krzyknął chłopczyna, biegnąc co tchu do namiotu.

Śpieszyłem za nim. Gdy już blisko byłem mieszkania Squattera, postrzegłem, jak Terry wypadł z namiotu, i jakby w obłąkaniu, puścił się w stronę ku górą. — Iść w góry o tej godzinie, jedno jest, co lecieć na śmierć niechybnie! Naprawdę wołałem nań, aby stanął, lecz mnie nie słyszał. — Drżąc ręką uchyliłem opone namiotową. Córka Squattera blada, pomieszana, z oczyma zapłakanemi klęczała przed ojcem, ściskając jego kolana; matka na poły omdlała, leżała na ziemi, a chłopcy pomieszani stali koło ojca, który trunkiem rozpalony, trzymał jeszcze kurzący się karabin w ręku, i jak w osłupieniu siedział. — Cały powód tej przykrzej sceny, był następny: kiedy Township podpisał zwojem swoim, wylewał zły humor na najstarszego syna, a ten odezwał się kilkoma słowy pokornego uniewinnienia się, Squatter porwał za karabin i strzelił don, szczęściem że siostra odwróciła cios śmiertelny. Późem Terry uroczy-

ście pożegnał dom ojcowski i wybiegł. Zastałem nieszczęśliwą rodzinę w największym przerażeniu. Cisza grobowa panowała w namiocie i oprócz głośniejszych łkań najstarszej córki, nie było nic słychać. Jeden z chłopaków opowiedział mi wszystko pościhu. Township zdawał się nie wiedzieć; martwy i oświadczył dopiero się ocknął, gdy jeden z ludzi będących na straży, wpadł do namiotu, oznajmując nam, że tej nocy panuje wielka trwoga, z powodu, że wiele bardzo osób niepopowracało do taboru, a szylwachy zauważały mnóstwo figur podejrzanym kręcących się koło obozu; z czego wnosić wypada, iż Indyanie zamysłają o napaści i to jeszcze tej nocy.

Strażnik przynoszący tę wiadomość, dodał, abyśmy dla ostrożności nie oddalali się od wozów. Township nie nie odpowiedział na to, i dopiero gdy się ów człowiek oddalił, porwał mnie za rękę z konwulsyjnym uniesieniem, w którym widać było, że miłość ojcowska wzięła górę nad namiotnością gniewu. — Chodźmy czem prędzej! wołał — chwila stracona, wszystko za nie! — I jak piorun wyleciał z namiotu, a ja zdążyłem za nim, porwawszy pierwszy lepszy karabin. Nie tylko Terry obudzał moją niespokojność, ale i Trankwillian z Romansistą. Do samego podnóża gór lecieliśmy prawie bez tchu; dopiero przy wnijsiu w wąwozy, trzeba było złożyć radę.

Ciemności głębokie niedozwalały kierować się po śladach; niewiedzieliśmy więc w którą stronę Terry się rzucił, czy ścieżkami wiodącymi na dolinę Sakramento, czyli też ku

przeciwległym równinom? Zresztą, niemógł jeszcze być bardzo daleko; a może też spotkał się z Kanadyjczykiem i romansistą. Niebyło więc sposobu, jak wołać nań. Myśliwcy stepowi mają swoje właściwe nawoływania, po których właściwie się poznają. Myślny przyjeźli byli sygnał Kanadyjczyka, naśladujący wycie wilka. — Squatter zawył; — ale więcej niż minuta upłynęła bez odpowiedzi; zawył raz drugi — i tylko wąwozy Sierry powtórzyły ten głos stokratnie. Za trzecim razem lepiej się powiodło: trzykrotne wycie obliło się o nasze uszy. Poskoczyliśmy więc w stronę, kąd głos pochodził. Na nieszczęście kręte jary tworzyły labirynt, przez który niepodobna było trzymać się prostej drogi i przeto straciliśmy niemało czasu przebijając się przez tyśięczne zawady, jak kawały głazów zalegające przesmyk, lub jak bezdenne kałuże. Zasapani, milczący, lecieliśmy aż do wnijscia w jakiś ogromny jar; niepewni, czyli się bardzo nie oddaliliśmy od naszego celu, stanęliśmy; a chwila niewyszła, jak całkiem z przeciwniej strony hasło nas doszło; ale tą razą było tak jęczące, tak żałośnie wycie, żeśmy oba zadrżeli. Pewni, żeśmy zbłądzili, mieliśmy biedz w tamtą stronę, gdy uczynił uważnym Squattera, że to hasło, nie jest to samo co poprzedzające; bowiem pierwsze zdaje się pochodzić od Trankwilliana, drugie od Terrego; i tak gdy już mamy rzucić się w najbliższy jar, trzy naraz wycia obliły się o nasze uszy w kierunku różnym od pierwszych. Pokazuje się więc, że romansista odbił się od Kanadyjczyka, bo któżby inny to hasło dawał?

(Dok. nastąpi.)

mówił: „Obywatele reprezentanci! Co chwila rozmaici mówcy kresła przed nami obrazy niebezpieczeństw zagrażających naszej ojczyźnie. Pytam więc, z której strony nadciąga ta burza, brzemenna w pioruny? Ja również lękam się o utratę wywalczoną przed rokiem wolności gdyż znam ducha jaki przewodniczy obradom pewnego towarzystwa i mógłbym w historii współczesnej w naszych dziejach parlamentarnych wskazać wam pewnego generała który zgwałcił wolę przeszłego Zgromadzenia i oparł się jego uchwałam. Nie kwapię się zatem z przyjęciem projektu, tem bardziej, że republikańskie uczucia owego generała, którego niechęć wymieniać, nie wzbudzają we mnie zbyt ufnosci... Jaki pan minister powiada, iż nie obawia się generała mającego pod swemi rozkazami 300,000 żołnierzy? Przed 50ciami laty byli ludzie, którzy podobnie myśleli, ale 18 brumera wywiódł ich z błędu. Pragnę Rzeczypospolitą nie tylko dla mnie i dla moich przyjaciół, ale dla wszystkich. Dla tego potępiam przedstawiane wam prawo i całą mocą opieram się powierzeniu nazbyt rozciągłej władzy jednemu przywódcy, który za swe czyny dopiero w 24 godzin odpowiada. Po krótkim sporze Charrasa z Dufaurem Zgromadzenie uznawszy nagłość kwestyi przyjęło projekt większością 332 głosów przeciw 148. Na tem posiedzenie zakończono.

Dzisiejsza sessja o tyle jest ważna, iż dowodzi całkowitego zakończenia sporu, który dzielił dotychczas członków gabinetu. Sprawdziły się nasze przepowiednie, że ministerium albo złoży swą władzę, albo się zmieni w powolne narzędzie ostatniego końca prawicy. Część pseudoliberalna stała się zrobiła wybór; to też zaniecha pewnie dalszego wachania i odtąd śmiało postępować będzie na raz przyjętej drodze. Mówią, że przygotowany przez p. de Falloux projekt do prawa o wychowaniu jest już przyjęty przez ministerium, które jednogłośnie wystąpi w jego obronie. Dwiadujemy się również, że osadzeni przez rząd tymczasowy na urzędach demokracji będą wkrótce usunięci. W ślad za temi zmianami pójdą niebawem i inne, bo tryumfujące dzisiaj stronnictwo nie spocznie póki nieureczywistni najdroższych swoich marzeń. Cokolwiek bądź, nowa rewolucja jest nieuchronna; Francja nie może pozostać w teraźniejszym stanie: w dwóch odwrótnych pędzona kierunkach musi wrócić do monarchii lub dojść do socjalizmu. Przeszłość z przyszłością toczą krwawą walkę. Na czyją stronę przechyli się zwycięstwo, sąd czytelnikom zostawiamy.

(Wiadomości bieżące). Jutro rozpoczynają się wybory. Część wojska już głosowała, a obydwie stronnictwa przyjmują sobie jej wota. Podług dzienników umiarkowanych lista *Zjednoczenia wyborczego* otrzymała przeważną większość. Dzienniki opozycyjne twierdzą przeciwnie, że wojsko prawie jednogłośnie przyjęło listy demokratyczne.

Mówią że projekt do prawa o druku będzie przedmiotem bardzo burzliwych rozpraw w Zgromadzeniu, gdyż nie tylko lewica go potępia, lecz i z prawej strony ma wielu członków przeciw niemu wystąpić.

Nad brzegami Renu utworzono korpus obserwacyjny złożony z 10 tysięcy. Dowództwo tej dywizyi objął generał Magnan. Główna kwatery będzie w Colmar.

Słychać że generał Oudinot napisał do Ojca ś. żądając wyznaczenia komisji z uczonych i artystów, którzy uczynią spis pomników i arcydzieł sztuki znajdujących się w Rzymie, a przy tem zaświadczą w jakim znajdowały się stanie w chwili wejścia wojska francuskiego.

Powiadają, że na miejsce pułkownika Rebiliot Wiktor Foucher zostanie prefektem policyi. Na p. Rebiliot ciąży zarzut, iż niepochwycił wszystkich reprezentantów, którzy 13 czerwca byli w konserwatorium sztuk i rzemiosł.

Rząd zamierza podobno rozwiązać 7mą legiją gwardyi paryskiej, lecz z ogłoszeniem tego postanowienia wstrzymuje się aż do końca wyborów.

Z księstwa badeńskiego przybyło już do Francji około 1200 wychodźców.

W Lyonie przyszło do nowego rozruchu. Około 100 ludzi uzbrojonych uderzyło na jeden odwach zajęty przez wojsko. Żołnierze nie mogąc się oprzeć, musieli uciekać, wkrótce powrócili w większej liczbie lecz już nikogo nie zastali.

WŁOCHY.

Rzym. Mówią iż rząd francuski odebrał telegraficzną depeszę donoszącą o wejściu wojska do Rzymu. Generał Oudinot wyprawił swego adjutanta do Paryża ze szczegółowym w tej mierze sprawozdaniem. Prywatne wiadomości dochodzą do 30go czerwca. Przed kilku już dniami zniechęcenie dało się spostrzegać w Rzymie. Zgromadzenie narodowe, komitet barykad i generał Garibaldi ogłaszali wciąż nowe odezwę zachęcając lud do wytrwania lecz z wolna wkradała się rozpacz i odbierała ochotę do obrony. 24go czerwca przedarło się do miasta blisko 800 ochotników z Ankony. Ich widok odżywił odwagę. Silniejszy ogień zaczął iść z miasta. Artylerja rzymska jest bardzo liczna a miejsce na którym działała dawało jej wielką łatwość poruszania się. Zwróciwszy więc swoje strzały do 3ch baszt zajętych przez Francuzów wielkie sprawiła im szkody. Zgadza się wszyscy iż oficer kierujący w Rzymie artylerją, wielką rozwinął zdolność. Mimo to wszakże Francuzi sypiąc ciągle bomby i kule 24 funtowe, pracowali nad zrobieniem wyłomu w powrotnym murze otaczającym Rzym. 29go czerwca wyłom był zrobionym a 30go o 2giej godzinie zrana Francuzi przypuścili szturm. Walka była długa i krwawa. Po pięciogodzinnym boju Francuzi zdobyli mur Aureliana i zapuścili się w ulice Transteweru. Tu bitwę na nowo rozpoczęto lecz po bezskutecznym oporze Rzymianie cofnąć się musieli. Podług jednych oblężnicy stracili około 500 poległych a 150 wziętych do niewoli. Podług drugich strata ich wynosi 400 zabitych i 1000 jeńców. Zabrali przytem Francuzi 7 czy też 8 dział.

Donieśliśmy poprzednio czytelnikom naszym, że Francuzi popsuli wodociąg który zasilał młyny rzymskie, Wodociąg ten musiał być naprawiony, gdyż Rzymianie poczęli w nim zakładać miny, któremi mieli część wojska francuskiego wysadzić w powietrze.

Oudinotowi przychodzą wciąż nowe posiłki z Francji. 29go czerwca 6000 zawinęło do Civita-Vecchia, a niebawem mają przybyć nowe dwa pułki piechoty. To ciągle pomnażanie wojska w chwili ukończenia wojny wszystkich zadziwia. Mówią, iż Francuzi mają prócz Rzymu zająć jeszcze różne miasta w legacjach a nawet w Toskanii, z której jak słychać Austriacy ustępują. Pan d'Harcourt przybył znowuż pod koniec czerwca do obozu. Powiadają, iż przywozi propozycję kardynała prosekretarza Antonelli i Wielkiego Księcia Leopolda względem zajęcia środkowych Włoch. Cośkolwiek bądź to jednak pewna, że armia francuska zaczyna szerzyć swoje zabory w Romani. Część jej zajęła już Palo i Castel di Guido. Jeden pułk udaje się do Viterbu. Aqua-pendente, Rieti i Spoleto dostaną również załogi francuskie.

— Dzienniki angielskie zamieszczają depeszę

księcia Schwartzenberg do hrabiego Colloredo, dotyczącą interwencji austriackiej w Toskanii i Państwie Rzymskim. Depesza ta zakomunikowana lordowi Palmerston takią jest osnowy: „Wiedeń 29 kwietnia 1849 r.

„Rząd cesarski przesłał marszałkowi Radecskiemu rozkaz, żeby się posunął ze swoim wojskiem częścią do Toskanii częścią też do Legacji. Chwytną się tego środka przychylamy się do wyraźnego żądania Wgo Ks. Toskańskiego i Ojca św. Ten ostatni zawezwał zarazem o pośrednictwo Francji, Hiszpanii i Neapol. Celem naszej interwencji jest przywrócenie prawych rządów i zachwianego porządku. Skoro ten cel zostanie osiągnięty — a mamy nadzieję, że przy współdziałaniu zdrowej części ludności w krótko go dopniemy — wojska nasze ustąpią bezzwłocznie z zajętych krajów. Co się tyczy pośrednictwa w Państwie Kościelnym pragniemy zatrzymać się aż do nadejścia postanowień z Gaety, gdyż okazaniem jednoci, jaka kojarzy państwa do których Ojciec św. udał się po obronę, wspólne nasze usiłowania nowej nabrałyby mocy. Francja umyśliła jednak uprzedzić postanowienia Konferencji; mimo to wszakże spodziewamy się, że jej oddzielne usiłowania dążą do tegoż samego celu, którego cztery państwa pośredniczące miałyby wspólnymi środkami osiągnąć. My zaś pragniemy jedynie dogodzić życzeniom Ojca św. jak również całego świata ucywilizowanego, przyczyniając się w miarę naszej możliwości do przywrócenia naczelnikowi powszechnego kościoła, wolności i niezawisłości, naruszonej przez anarchiczne stronnictwo z boleścią wszystkich ludów katolickich. Francja, jak bliżej przyjrzymy się tej kwestyi, nie może mieć innego celu. Cieszę się przeto nadzieją, że środki przez te dwa państwa przedsiębrane, jakkolwiek na oko z innych pochodzą podobek, żadnych nie spowodują zatargów, ale przeciwnie sprowadzą następstwa równie korzystne dla ludów w środku Włoch zamieszkanych, jak dla ogólnej sprawy porządku. Proszę p. hrabiego, abyś raczył depeszę tę odczytać naczelnemu sekretarzowi państwa.

Turyn dnia 3go lipca. *Gazeta Piemontska* ogłasza proklamacyę króla Wiktora-Emmanuela. W odezwie tej donosi monarcha swoim poddanym, że obejmuje napowrót ster państwa, którym podczas choroby zawiadował książę Genueński. Młody król przysięga zachować i bronić swobód nadanych ludowi przez Karola-Alberta, przytem obiecuje bliskie zawarcie pokoju pod zaszczytnymi dla kraju warunkami.

TURCYA.

W arsenale Carogrodzkim uzbrojono świeżo trzy wojenne okręty, jedną fregatę i jedną korwetę. Statki te, mające razem 170 dział, połączyły się z wielką flotą na Bosforze. Rezerwy wojskowe zostały również powołane pod broń.

14 Czerw. wybuchnął ogień w laboratorium prochu w Agaldi o milę od Konstantynopola, 30,000 funtów prochu wyleciało w powietrze i wysadziło kilka pobliskich domów, 16 osób straciło życie, a szkody mają wynosić około 7,000,000 fran.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

Szopron (Oedenburg) 24 czerwca. W ciągu tego tygodnia, wstrzymali się producenci od sprzedaży, pobliskie bowiem działania wojenne wstrzymują większe dowozy i podnoszą ceny towarów, które i tak już za dość wygórowały. Pomiędzy tutejszemi przedmiotami handlowemi, trzyma węża owcza pierwsze miejsce. Czas strzyżby już minął i wypadł zadowalniający; węża z owczarni narodowych księcia Esterhazego wyszczególnia się rok rocznie wyśmienitą dobrocią i czystem praniem. Przy wielkim popycie i znacznych za-

